

REFORMÁTUS ÉLET

A SZ.R.K.E. EGYHÁZI LAPJA

2024. JANUÁR

*"Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!"
(Zsoltárok 90, 12)*

A TARTALOMBÓL:

»„Zentai beszámoló»
(10. oldal)

»Szabadka - Adventi gyereknapi»
(12. oldal)

Scholz László

Úgy fogadd be a testvért

Légy tűró megbocsátó,
Ha ér, ha szúr tövis!
Az Úr szájából hallod:
„Még hetvenhétszer is!”
Tedd, szöld az igazságot,
De mindig szelíden,
Hangozzék szeretetből
A nem és az igen!

Nincs, ami megújíthat
Se mást, se tégedet,
Csak a Krisztusból tűző,
Forró, hű szeretet.
Mindennap erre vágyik,
Ki épp utadba jött.
Testvér, mint Krisztus téged,
Te úgy fogadd be őt!
(Részlet az Evangélikus énekeskönyv 474. énekéből)

Imádság

Öröm és szorongás van egyszerre szívünkben,
kegyelmes Urunk! Boldogok vagyunk, hogy
megérhettük ezt az új esztendőt, de szorongást
érünk, hogy mit hoz ez az év számunkra.
Mégis Benned bízunk! Nem tudjuk hogy
lesz tovább, nem tudjuk számlálunk-e még
újabb esztendőt: hiszen most is mennyivel
kevesebben vagyunk, akik egy esztendővel
ezelőtt velünk együtt indultak, és már testük
kűnn pihen a hideg temetőben. Noha ők is
még egy évvel ezelőtt tervezettek, tele voltak
reménységgel, mint mi ez esztendő első
napján. Rád bízunk magunkat, ez esztendő
minden napját, óráját. Kérünk, ne hagyj el

bennünket. Tudjuk, Te hű vagy örök és Jézus
Krisztusban megújított szövetségedhez, adj a
mi szívünkbe is ebből a hűségéből csak egy
szikrányit, hogy minden félelem, kétség,
aggodalom, szorongás távozzon el belőle.
Tedd ablakká szívünket, hogy naponként
tárjuk ki, szellőztessük ki, és Feléd gyakran
kitárt szívvel esedezzünk, imádkozzunk.

*Ribár Gyula presbiter***TARTALOMJEGYZÉK:**

HÁZI ÁHITATOK	3
AZ IGE MELLET	9
GYŰLEKEZETEINK ÉLETÉBŐL	10
Zenta	10
Szabadka	12
Bácsfeketehegy	13
Magyarittabé	14
Beszámolók	15
EZEN A NAPON	17
GONDOLATÉBRESZTŐ	18

CIP - Каталогизacija у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
275

REFORMÁTUS Élet : a Szerbiai Református Keresztény
Egyház hivatalos lapja / felelős főszerkesztő Harangozó László-
1. évf., 1. sz. (1966)- . - Bácsfeketehegy :
Szerbiai Református Keresztény Egyház, 1966- . - Ilustr. ; 30cm

Mesečno
ISSN 2217-7574
COBISS.SR-ID 19120130

Bibliolvasó kalauz

HÁZI ÁHÍTATOK

2024. JANUÁR

1
HÉTFŐ•
ÚJÉV•
FRUZZSINA

Jer 38

„Hallgass az Úr szavára, amelyet most mondok neked, akkor jól jársz, és életben maradsz!” (20) A megmenekülés felkínálásáról szóló üzenet lemondást követel kedves álmainkról. Ez az ige felforgatja terveinket, megfoszt megszokott kényelmünktől, szembefordít a pillanatnyi közhangulattal. De megmenekülünk, ha mégis engedelmesnek bizonyulunk. Sem Jeruzsálem királya, sem a város vezetői nem vállalták ezt, az őket követő nép pedig velük együtt szenvedte el ennek pusztító következményeit. A mi Királyunk nem így tett. Őt kövessük – Isten mai akaratára figyelve – a mélységeken át ebben az új évben is.

Jn 4,1–10

Imádkozzunk a hit bátorságáért, hogy Jézus Krisztus követésében ne rettenjünk vissza a kereszthordozástól, amikor fenntarthatatlan életünkön változtatnunk kell és változtatásra kell hívnunk másokat is!

2
KEDD•
ÁBEL

Jer 39

„Életedet ajándéku kapod, mert bíztál bennem” (18). A város elfoglalásának és az azt követő szörnyű bosszúállásnak összefoglalása mindig elborzaszt. Rettenetes, hogy még ma is történik ilyen a közelünkben. Nem tudhatjuk, mi vár még ránk, de az etióp Ebed-Meleknek szóló ígéret az egyéni felelősségünkre irányítja figyelmünket. A totális örület, a barbárság és a meghunyászkodó gyávaság korában is lehet a hit bátorságával valakivel jót tenni. (Mt 10,42)

Jn 4,11–18

3
SZERDA•
BENJÁMIN,
GENOVÉVA

Jer 40

„Leveszem kezdről a láncot!” (4) Úgy tűnik, hogy Jeremiást nemcsak a babiloni testőrparancsnok, de az Úr is szabadon engedi. Nincs többé mondanivalója az engedetlen néphez, akihez hiába küldte szószólóját. Sajnáljuk a lánc nélküli, szótlan prófétát, aki már oda mehet, ahová csak akar. És sajnáljuk a magára maradt népet is, mert útmutatás nélkül a maradék szabadságát is el fogja veszíteni. Kérjük Istent, hogy minket ne bocsásson így szabadon, hiszen mit kezdenénk magunkkal nélküle és ígéje nélkül?

Jn 4,19–26

4
CSÜTÖRTÖK•
LEONA,
TITUSZ,
RUTH

Jer 41

„Megfordult az egész nép, amelyet Jismáél foglyul ejtett...” (14). Amikor Isten hallgat, akkor furcsa dolgok történnek. A szomszédos Ammón uralkodójának izraeli ügynöke tíz emberével irtóztató mézszárlást rendez és foglyul ejti az egész megmaradt népet, majd az ammóniakhoz indul velük. A nép mint a bárány követi, míg egy másik vezető – Jóhánán – fel nem tűnik a láthatáron. Akkor megfordulnak és visszatérnek vele. Milyen kevés is kell a mi foglyul ejtésünkhöz. Lesz-e, aki szavával felébreszt minket fásultságunkból és tekintetünket Megváltónkra irányítja, hogy végre megszabaduljunk?

Jn 4,27–30

- 5
PÉNTEK•
SIMON Jer 42
- „Tíz nap múlva szólt az Úr igéje Jeremiáshoz” (7). A maradék népnek végre eszébe jut, hogy megkérdezzék az Urat. A próféta újra szolgálatba áll. Tíz napon át imádkozik, tíz napon át vár a válasza. Az végre megérkezik és újra világosan érti Isten akaratát. Azt is tudja, hogy hiába mondja el, most sem fognak hallgatni rá. De a maga feladatát hűségesen teljesítette, és ez az, amit az Úr várt tőle. Boldog leszek, ha én is megtehetek ma ennyit.
- Jn 4,31–38
- 6
SZOMBAT•
VÍZKERESZT•
BOLDIZSÁR Jer 43
- „Hazugságot beszélsz!” (2) Mi mindent kell eltűrnie a hatvanéves prófétának, akit beteljesedett próféciák fellege vesz körül? Tudhatta, hogy Egyiptom csábító ígéreteivel nem tud versenyezni az Úr által kínált szerény jövő. De az ingatag népénél nagyobb elismerésre vágyik, az igaz. Arra, hogy ő is olyasmit hallhasson majd, amit Jézus: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm.” (Mk 1,11)
- Jn 4,39–42
- 7
VASÁRNAP•
ATTILA,
RAMÓNA Jer 44
- „Pedig elküldtem, hozzátok szolgálóimat, a prófétákat, idejében küldtem...” (4). A próféták furcsák. Olykor még Jeremiás is, pedig ő az egyik „legemberszabásúbb” közöttük. Nemcsak furcsák, de még be is tolakodnak a komfortzónánkba, irritálnak. Pedig egyetlen dolgot tesznek: jókor és jó helyen mutatnak Istenre. Figyeljünk a prófétai szóra, ahogyan az a Szentírásán keresztül, a szószeréről és a testvéri intésből szólít meg bennünket!
- Jn 4,43–45
- Imádkozzunk haragosainkért!**
- 8
HÉTFŐ•
GYÖNGYVÉR Jer 45
- Kínok és veszedelem között nehéz ajándékot találni. Bárúknak, Jeremiás munkatársának ez mégis megadatik. Miközben az egész ország a pusztulás küszöbén áll, személyes bátorítás érkezik a megkeseredett írnokhoz: „de te ajándékkul kapod az életedet, bárhová is mégy” (5). Miközben Isten az egész világ sorsát tartja kézben, minden egyes embert számon tart. Amikor a világ megváltását vitte véghez, akkor személy szerint Rád is gondolt. Gyötrelmeink között is jusson eszünkbe, hogy Krisztus kínjai az örök élet ajándékává lettek számunkra.
- Jn 4,46–54
- 9
KEDD•
MARCELL Jer 46
- Elhívási története szerint Jeremiás nemcsak Júda, hanem a „népek prófétája” is (1,5). Az idegen népek elleni próféciák sora Egyiptom ítéletével kezdődik. Nem a modernkori rasszizmust vagy a népirtás kegyetlenségét kell az ítéletes szavak mögött látnunk, hanem azt, hogy más istenekben vagy saját haderejében bízva egyetlen nép sem függetlenítheti magát az Úr akaratától. Egyiptom Isten kezében van, aki nemcsak megbüntetni, de megmenteni is képes. A világpolitika színpadának mai szereplői sem feledkezhetnek meg arról, hogy Isten a világ királya (18).
- Jn 5,1–9
- 10
SZERDA•
MELÁNIA Jer 47
- „Víz indul el észak felől, ...elárasztja az országot” (2). A víz ellentmondásos jelenség. Életveszély és létszükséglet egyszerre. Jeremiás prófétai küldetése is ilyen: rombol és épít (1,10). A filiszteusokat érő katonai csapást a próféta pusztító árvízhez hasonlítja, amely halálba sodor mindenkit. Jeremiás azonban az éltető vízről is szól: az Úrban bízó ember „olyan lesz, mint a víz mellé ültetett fa” (17,8). Ez a lehetőség túlmutat Izráelen. Jézus egy nem zsidó asszonynak mondja majd el, hogy az élő vizet bárki elkérheti (Jn 4).
- Jn 5,10–15

- 11
CSÜTÖRTÖK•
ÁGOTA Jer 48
- Móáb minden vétkének kiindulópontja a kevély szíve (29). A gőg, elbizakodottság olyan emberi hozzáállás, amely sem az embertársra, sem Istenre nincs tekintettel. Amikor Jeremiás az öndicsőítő Móáb végzetes megszégyenüléséről prófétál, önvizsgálatra hív bennünket. Az önteltség és dicsvágy helyett „az az indulat legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban is megvolt” (Fil 2,5).
- Jn 5,16–18
- 12
PÉNTEK•
ERNŐ,
TATJÁNA Jer 49
- A szülő asszony képe (24) krízishelyzetek metaforája a prófétáknál. A szülés – különösen az ókorban – kritikus élethelyzet, ahol az új élet csodájának lehetősége és a halálközelség élménye keveredik egymással. Jó tudnunk, hogy Isten nemcsak jelen van életünk válságos helyzeteiben, de önmagát adja, hogy kríziseink az (új) élet irányába billenjenek.
- Jn 5,19–23
- 13
SZOMBAT•
VERONIKA,
VERA Jer 50
- „...keresni fogják Izráel bűnét, de nem lesz...” (20). Mások hibáira, vétkeire nemcsak azért vagyunk érzékenyebbek, mert akkor a sajátjaink háttérbe szorulnak, hanem azért is, mert garantált a siker. Aki keres, az biztosan talál szálkát a másik szemében, vagy „csontvázat más szekrényében.” Isten a megbocsátás lehetőségével egy másik utat kínál, amelyen ő már meg is tette az első lépést.
- Jn 5,24–30
- 14
VASÁRNAP•
BÓDOG Jer 51,1–40
- „Te nagy vizek mellett lakó, kincsekben gazdag nép, eljött a véged!” (13) Egyszer mind megállunk Isten előtt és akkor nem számít majd semmi, csak amit Ő mond! Babilon nagy volt, szép és erős. Volt aranyserleg Isten kezében, volt az Úr kalapácsa, fegyvere. Győzött – de Isten irgalma nélkül ítélet vár rá is. Isten nélkül, Istennel szemben elbukik minden Babilon, városait betemeti a homok – és Isten népe látni fogja ezt.
- Jn 5,31–36
- Imádkozunk** üldözött keresztyén testvéreinkért szerte a világon!
- 15
HÉTFŐ•
LÓRÁNT,
LORÁND Jer 51,41–64
- „Így dolgoznak a népek semmiért; a nemzetek a tűznek fáradoznak” (58). Miben hasonlít Babilon és Bábel tornya? Jeremiás figyelmeztet: minden emberi öndicsőítés, önistenítés torzó marad, semmivé lesz, tűz emészt meg. Így jár a felfuvalkodott emberi szív, de így jár az istentelen birodalom is. Jeremiás igehirdetése eljutott Babilóniába (61). Volt-e fül, amelyik meghallotta? Volt-e szív, amelyik befogadta azt?
- Jn 5,37–47
- 16
KEDD•
GUSZTÁV Jer 52
- „Bizony, az Úr haragja miatt történt ez Jeruzsálemmel és Júdával!” (3) Miért történt ez velünk? Miért a bukás, a szenvedés, a fogság? Babilon nyilvánvaló bűne és látványos bűnhődése nem akadályozhatja meg Isten népét az önvizsgálatban. Fáj persze a mások bűne is, de az első, az igazi feladat: a saját életünk megtisztítása!
- Jn 6,1–15
- 17
SZERDA•
ANTAL,
ANTÓNIA Hós 1
- „...paráználkodik ez az ország!” (2) Jeremiásé után egy még fájdalmasabb prófécia olvassunk itt Hóseástól. Ő szavaival és életével is példázta Isten ítéletét és szabadítását. Hóseás nem mérges, Hóseás gyászol, mint ahogyan Jézus is sírt Jeruzsálem felett (Lk 19,41). Ezt a fájdalmat mi is ismerjük Kölcsey Himnuszából: „Haj, de bűneink miatt gyúlt harag kebledben...”
- Jn 6,16–21

18
CSÜTÖRTÖK• MARGIT,
PIROSKA

Hós 2

„Eljegyezlek magamnak örökre, eljegyezlek magamnak az igazság és a törvény, a szeretet és az irgalom ajándékával” (21). Ítélet alatt az Istentől elpártolt, hűtlen nemzedék, az évtizedek, amikor Isten népe kipróbált mindent, elhitt mindent, futkosott minden után, csak az Úrról feledkezett meg. Mégis felragyog itt Isten szabadítása, mely az ítéletet életre fordítja. Így lesz a „Nincs irgalom”-ból irgalom, a „Nem népem”-ből „Én népem”! De jó, hogy így fordul ez a fejezet!

Jn 6,22–27

19
PÉNTEK• SÁRA,
MÁRIÓ

Hós 3

„Szeresd csak tovább azt az asszonyt, aki más szeretője és házasságtörő, ahogyan az Úr szereti Izráel fiait” (1). Isten nem azért szereti az övéit, mert azok megtértek. Hozzá, megértették az Ő szavát, megtették azt, amit kért tőlük. Nem. Ő már akkor szerette és elfogadta őket, amikor még nyilvánvalóan és látványosan a bűneikben éltek. Hűtlenek voltak és paráznák. Mégis, és ezek ellenére is. Gyorsabb és nagyobb az Ő szeretete, mint az igazsága – ez a mi reménységünk!

Jn 6,28–34

20
SZOMBAT• FÁBIÁN,
SEBESTYÉN

Hós 4

„Népem a fától kér tanácsot, és a bot ad neki kijelentést” (12). Perel az övéivel az Úr! Romlott közerkölcsök, korrupció, erőszak, méltatlan és hiteltelen papság! De perel az Úr az ostoba, szánalmas hiszékenység miatt is. Ábrahám, Izsák és Jákób gyermekei, akik látták megnyílni a Vörös-tengert, akikkel szövetséget kötött a Seregek Ura, akik Törvényt kaptak a Hórebbe – most szent fákkal beszélgetnek és mágikus botoktól várnak választ. Jaj, mi lesz az ilyen értelmetlen nép sorsa?

Jn 6,35–40

21
VASÁRNAP• ÁGNES

Hós 5

„Fújjátok meg a kürtöt...” (8). Minden szinten hűtlenség és halálos konfliktusok... Isten népe „megcsalta” kiválasztó, teremtő, megtartó Urát (7). Ahol elhagyják az Urat, ott gazdátlan prédává lesz az élet (1–7). Isten feldühödött orozslánként támad hűtlen népére (14). Az Úr dühe az egyetlen, amely, ha széttépne is (13), azért teszi, hogy új életre támasszon fel.

Jn 6,41–51

Imádkozzunk: az Ökumenikus imahét alkalmiért, a keresztyének testvéri közösségéért.

22
HÉTFŐ• VINCE,
ARTÚR

Hós 6

„Jöjjetek, térjünk meg az Úrhoz...” (1). A megtérés mindig az a kegyelmi állapot, amikor egy ember vagy egy nép az Úrhoz fordulhat; ahhoz az Úrhoz: aki megsebez, de meg is gyógyít; aki a haláltól is megvált bennünket; akinek üdvözítő eljövetele, áldó velünk-léte biztos, mint a hajnalhasadás (1–3). A megtérés olyan fordulat, mint amikor az ember egy utazás során hosszú ideig csak távolodik az otthonától; egyszer azonban gyökeresen megváltozik az irány, elindul hazafelé, majd hazatér.

Jn 6,52–59

Jeles nap: január 22. a Himnusz születésnapja

23
KEDD• RAJMOND,
ZELMA,
EMERENCIA

Hós 7

„Jaj nekik, mert elhagytak engem!” (13) Isten nélkül jaj nekünk! A „jaj” állapotát érzékletes képekkel szemlélteti az igeszakasz. „Meg nem fordított lángos” vagyunk hit nélkül élve, kidobandóan feketévé égve (8). Áldott legyen az Isten, mert mi nem jajgatunk, hanem kiálthatunk az Úrhoz, aki kiváltott minket a „jaj” állapotából (11).

Jn 6,60–65

24 SZERDA• TIMÓT **Hós 8**
„Izrael elfelejtette alkotóját...” (14). Izrael hűtlenségének az az oka, hogy elfelejtette alkotóját (14). Isten nélkül szétesik az élet! I. Jeroboám király egy aranyborjút állíttatott fel a bételi szentélyben. Az ember igénye az, hogy látni akarja az Istent, folyamatosan és konkrétan tapasztalni akarja az Úr győzelmet adó jelenlétét. Ezért az ember mindig bálványokat gyárt. Valójában az aranyborjút emeltük az Isten helyébe (5–6).

Jn 6,66–71

25 CSÜTÖRTÖK• PÁL **Hós 9**
„Ne örülj...” (1). Mindenki örül, szüret van, ujjongás, vigalom: élvezik az életet, esznek, isznak, mulatnak, vagy háborúznak. Aztán jön a próféta: dörgedelmes beszédben hűtlenségről, paráznaságról, büntetésről szól; Istent emlegeti, mint aki hamarosan lesújt ítéletével (1–6). A próféta ítélete jogos; ma is szól. De a próféta nem egy ítélő Istent hirdet csupán, hanem egy olyan Urat, aki egykor örömét lelte népében, miként a pusztában eltikkadt vándor örül az oázisnak (10). Az Úrban van minden öröm forrása.

Jn 7,1–13

26 PÉNTEK• VANDA, PAUL **Hós 10**
„Efraim betanított üsző, szeret gabonát nyomtatni” (11). Nincs élet iga nélkül. Az iga szorított élet lehet egyedül szabad élet: rendben, keretek között, munkában, mások számára is hasznosan. Egyáltalán nem mindegy azonban, hogy ki teszi ránk az igtát. Hóseás arra az igtára emlékezik vissza, amit az Úr tett saját, megszabadított népére. Ebben az igtában nem kötötték be a cséplő üsző száját, aki nyugodtan ehetett, miközben áthúzta a cséplőszánt a gabonán. Ez az iga, az Úr igája, gyönyörűsége, terhe könnyű, áldása nagy (Mt 11,30). Amint lerázzuk magunkról az Úr igáját (1–4), marad a súlyos, halálos emberi iga (5–11).

Jn 7,14–24

27 SZOMBAT• ANGELIKA, ANGYALKA **Hós 11**
„...egészen elfogott a szánalom” (8). Szánalmas az életünk! Szánalmas, amiket művelünk (8). Aldott legyen az Úr, aki megszánt minket, mert az Ő szánalma nem lesajnáló szánalom, hanem bünt, halált, gonoszt legyőző irgalom. Ez a szánalom megindul engedetlen életünkön (8–9). Kézen fog, magához emel, mint atya a gyermekét; int, de akkor sem mond le rólunk, ha mi még mindig távolodással válaszolunk az Ő mindenkori közeledésére (1–7). Végül az Urat fogjuk követni, mert az Ő hatalma kiemel szánandó életünk vergődéséből (11).

Jn 7,25–30

28 VASÁRNAP• KÁROLY, KAROLA **Hós 12**
„...én adtam a sok látomást...” (10) – mondja az Úr. Ma, „a lepra világnapján” két férfira emlékezünk hálával. Az ír Wellesley C. Baileyre, akinek idén 150 éve Isten látást adott arra, hogy az Indiában sínylődő leprabetegeket elkezdje gondozni, 5 aranyfonttal létrehozta az „Indiai Leprások Misszióját” (a ma 33 tagországot összefogó Nemzetközi Lepramissziót). Valamint Dobos Károlyra, aki 50 éve hazánkban indította el azt a szolgálatot, amely azóta már Lepramisszió – Magyarország névvel, a nemzetközi szervezet megbecsült tagjaként hathatósan járul hozzá szenvedők sorsának jóra fordításához, a leprabetegség legyőzéséhez, a világmisszióhoz.

Jn 7,31–36

Imádkozzunk azokért, akik leprában szenvednek!

29
HÉTFŐ•
ADÉL

Hós 13
Sok-sok szörnyűségről olvasunk, és úgy érezzük, hogy ugyanez történik ma is. Valóban. Mintha eltűnne az idő és a távolság, és összezsugorodna a világ. Ugyanazt éljük át ma, amit Hóseás is látott! Mert a bűn egyetemes, és ugyanazt ismétli a történelem, mint ami a régmúlt korokban történt. Mert az ok ugyanaz (9). Azonban a szabadulás sem kereshető másban, mint ugyanabban az egy, igaz Istenben, aki önmagát adta értünk.
Jn 7,37–39

30
KEDD•
MARTINA,
GERDA

Hós 14
Megrendítő a könyv 14 fejezetének végigolvasása után a legeslegutolsó, hihetetlenül egyszerű és célratoró mondat (9). Az egész könyv végcélja ez, de Isten egész üdvterve is erről az egy mondatról szól... Mégis szükség volt Hóseás egész könyvére, és az egész kijelentéstörténetre is ahhoz, hogy ehhez a mondatához megérkezzünk! Mert ennyire balga az ember. Jobbára csak a kerülőutakból ért... Holott Isten vezetése alapján haladhatnánk egyenesen előre is. Hogy jársz mostanában? Kanyarogva vagy egyenesen?
Jn 7,40–53

31
SZERDA•
MARCELLA

Ám 1
Ámós korában (Kr. e. 760 táján) Izrael virágkorát élte. A jólét azonban nagy vallási romlást és súlyos társadalmi bajokat takart. Ezek ellen kellett profétálni Amósnak. Isten az erkölcsöt, emberséget, igazságosságot keresi. Ítélete kiszámíthatóan közeleg, ha ezeket nem találja. Hogyan látja Isten „gyarapodó, gazdaságilag virágzó” életemet ezen a mértéken keresztül?
Jn 8,1–11

RÁDIÓS ISTENTISZTELET

Értesítjük testvéreinket, hogy református istentiszteletünket 2024. január 21-én közvetíti az Újvidéki Rádió. Vallási műsorunk ultrarövid hullámon, vasárnap reggel 8:05 -kor a **90,5/92,5 MHz**-en hallható.

AZ IGE MELLETT

AZ ÚJ ÉV ELSŐ NAPJÁN

AZ ISTENI KEGYELEM HATÁRTALAN TENGERÉN LEBEGÜNK

„Tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak azok, akik bemennek azon. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt.” (Mt. 7,13-14)

Az új esztendő kezdetével folytatódik földi vándorutunk. Folytatjuk utunkat, de az utak nem egyformák, lehetnek többfélék, és több irányba vezetőek. Van olyan út, mely felfelé vezet, van olyan, mely a lejtőn vezet. Egyik hosszú, másik rövid. Létezik csillagfényes, keskeny út. Van olyan út, amely mezei virágokkal övezett réteken vezet, vagy völgyeken, erdőkön és ligeteken keresztül. Van göröngyös, rögös út. Létezik olyan út, amelyen hallatszik a hangjuk a messze távolban éneklő énekeseknek, akik zsoltárokat énekelnek. Továbbá zarándok út, boldogság

útja, út az örök hazába. Út a tengeren, fájdalmas szent út, helyes út, útkereszteződésig vezető út. Egyik napkelet felé vezet, másik napnyugatnak. Egyesek azt állítják, hogy útjuk céltalan. Mások azt, hogy életútjuk úttalan. Minden bizonnyal az Isteni kegyelem határtalan tengerén lebegünk, mert az Úr a mi bíránk, az Úr a törvényadónk, az Úr a királyunk.

Kegyelmes Urunk, Te vezess az előttünk ismeretlen úton itt a földön, s egykor odaát!
ÁMEN.

Ribár Gyula
szabadkai presbiter

GYÜLEKEZETEINK ÉLETÉBŐL

ZENTA

Zentai beszámoló

Írta:
Molnár Piroska
gondnok

A 2024-es Református Évkönyvből sajnos kimaradt, de ezúton szeretnénk az olvasókkal megosztani a zentai gyülekezet beszámolóját. Isten gazdag áldását kérjük a zentai gyülekezet minden tagjára. - a Szerkesztők

2022 karácsonyán, az ünnepi istentiszteleten Krisztus Urunknak áldott születéséről szólt az ige, gyermekeink angyali versei és zengett az ének.

Gondozó lelkipásztorunk mellett egy kedves fiatal teológus hirdette az örömhírt, aki meglepetésként érkezett hozzánk legátusként.

A szívek megteltek szeretettel.

„Szívünk vígsággal ma bétölt”

(282-dik dics.)

A gyermekeket szerény ajándécsomaggal leptük meg. Számunkra így zárult az óév.

Ezzel az érzéssel léptünk át a 2023-as új esztendőbe, de még mindig a karácsonyi ünnepkörbe.

Az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy a zentai Cor Jesu Kamarakórus egész estét betöltő műsorral ajándékozta meg gyülekezetünket.

Imaházunk megtelt érdeklődőkkel. Együtt gyönyörködtünk a csodálatos dallamokban. Az áhitat tovább élt.

A zenés áhitat után szeretet vendégségre invitáltuk a jelenlévőket

Már rég megfogalmazódott gyülekezetünkben egy kerti tároló vásárlásának óhaja, ezért még január elején megrendeltük, és meg is kaptuk azt.

Felépítése összeszerelése azonban váratott magára.

A községi pályázaton elutasították az erre vonatkozó kérelmünket, ám segítségünkre sietett gyülekezetünk egyik tagja, és a szükséges összeget édesapja emlékére a gyülekezetnek adományozta.

Így végre kiköltözhetnek az imaházból a kerti szerszámok, különféle eszközök és anyagok.

2023. június 25-én ünnepi istentisztelettel emlékeztünk gyülekezetünk alapításának évfordulójára. Nem kerek évforduló ugyan, de az elmúlt évek történései miatt csak most kerülhetett rá sor.

Az alapítás óhaját már régóta dédelgették az itt élő református hívek, de csak a XIX. és XX. század fordulóján érlelődött meg a gondolat hogy közösséget, református keresztyén gyülekezetet alapítsanak, remélvén hogy így biztosítható hitük, vallásuk, identitásuk megőrzése.

Okmányaink szerint az alapítás időpontja 1900. június 17.

Hajlékuk nem lévén, istentiszteleteiket a gimnázium épületében, majd magánházaknál, végül a methodista imaházban tartották.

Imaházunk építése 2005. március 21-én kezdődött.

A tervezés és kivitelezés felügyeletét gyülekezetünk örökös gondnoka és mindenese, Popović Gizella őrző szeme kísérte.

105 év hajléktalan állapot hosszú idő, mégis sikerült megmaradniuk.

Most miénk a feladat, hogy megmaradjunk.

Az ünnepi istentiszteleten Harangozó László püspök úr hirdette az igét.

Istentisztelet után ünnepi műsor következett. Borbély Zoltán orgonaművész, neje Miklós Réka és az általa vezényelt Cor Jesu Kamakórus lépett fel. Szavalattal szolgálták gyermekeik: Borbély Tímea, Hanga és Zolna, valamint Harangozó Áron Álmos, aki Csiha Kálmán Szeressétek a templomot című versét mondta el.

Az istentiszteleten sokan vettek részt. Jenlétevel megtisztelt bennünket Czeglédi Rudolf polgármester és neje, valamint Pál Károly egyházunk bácskai gondnoka.

Örömmel osztoztak szép számmal a feketicsi és szabadkai gyülekezet tagjai.

A jelenlévőket szeretettel meghívtuk a műsort követő szeretetvendégségre.

2023. október 22-én szintén ünnepi istentiszteletet tartottunk a reformáció emlékűnepe alkalmából.

Igét hirdetett püspökünk Harangozó László, és Őri Máté segédlelkész.

A rendezvény zenei részét Borbély Zoltán orgonaművésznek, valamint neje, Miklós Réka egyházenésznek köszönjük.

Szavalattal szolgált Borbély Hanga, Miklós Réka, Bognár Erzsébet és Kopasz Livia.

Úrvacsorával élt a jelenlévők többsége.

A szeretetvendégségre minden jelenlévőt meghívtunk. Imaházunkban 2006 óta folyamatos a gyülekezeti élet.

Havonta kétszer, a második és negyedik vasárnapon tartunk istentiszteletet, gondozó lelkipásztorunk Harangozó László püspök úr szolgálatával.

A gyermekekkel Harangozó Gyöngyi diakonissza foglalkozik. Idén négyre gyarapodott a hittanosok száma.

Köszönet mindenkinek, aki bármilyen módon segítségünkre volt, van, aki támogat bennünket, a megmaradásba vetett hitünket.

Bízunk Urunk csodálatos kegyelmében és szeretetében, aki erőt ad számunkra, hogy ezentúl is az Ő dicsőségére munkálkodjunk.

„Dicsőség magasságban az Istennek...”

(274-dik dics. második verse.)

SZABADKA

Adventi gyereknap

Harangozó Gyöngyi
diakonissza

2023. december elején összehívtuk a kisebb gyermekeket, és adventi délutánt tartottunk. Én magyarul beszéltem a várakozásról, Jézus eljövételéről, a Megváltóról, aki eljött értünk, mert úgy szeretett. Tanultunk karácsonyi énekeket is. Ezután Gogolák Nóri angolul mondta el a karácsonyi történetet játékokkal, rejtvényekkel fűszerezve. Gyorsan elszaladt az idő, és egy csodás délutánt töltöttünk együtt. Nagyon hálás vagyok a szülőknek, hogy időt szántak erre az alkalomra. Szükségünk van a közösségre, szükségünk van egymásra. Hálás vagyok a kicsiny gyermekek buzgó imáiért, csengő énekléséért! Jó együtt! Hálás vagyok az Úrnak minden alkalomért! Fontosnak tartom, hogy hintsük a magot, ne fáradjunk bele, merítsünk erőt az Úrból, aki szeret és vezet!

Istentiszteletet tartottunk a Villaancora Idősek Otthonában

December 19-én istentiszteletet tartottunk a Villa Ancora Idősek Otthonában. Nagy öröm volt együtt énekelni, és hallgatni Isten igéjét a benntlakó idősekkel együtt. Remélem sikerült egy kis felüdülést ajándékoznunk nekik.

KÓRÓGY

Pár hete Kórógyra látogattunk a református templom fennállásának 150. évfordulója alkalmából. Ennek kapcsán sor került Sebestyén Pál, református lelkész, templomépítő emlékére emeltetett emléktábla leleplezésére is. Igét hirdetett Balog Zoltán, püspök. Köszönjük a meghívást és a szeretetteljes vendéglátást!

BÁCSFEKETEHEGY

„Te is várod? Légy türelmes!”

(Ifjúsági találkozó Bácsfeketehegyén)

Írta:
Simon Angéla

Legutóbb 2023. augusztus 30-án gyűltünk össze Bácsfeketehegyén az ifjúsági találkozó alkalmából, ezt követően pedig november 25-én ismét találkoztunk a helyi Leuenberg Otthonban. A találkozót ezúttal Perlaki Nándor szervezte.

A program Kovács Csaba, magyarittabei református lelkipásztor köszöntőbeszédével kezdődött, aki a lélek gyümölcsei közül – a türelem és türelmetlenség témakörét feszegetve – tért ki az Istennel való kapcsolatunkra. János evangéliumából idézve, Isten szeretetére mutatott rá, aki arra kérte az ő népét, hogy *úgy szeressék egymást, ahogyan ő szeretett minket, és hogy mi is úgy szeressük egymást, mert arról fogja megtudni mindenki, hogy az ő tanítványai vagyunk.* Az esemény a Gyermekmisszió munkatársának, Farkas Gabriellának az előadásával folytatódott, aki a közönség bekapcsolódásával arra a kérdésre kereste a választ, hogy mit jelent türelmesnek lenni, és hogy milyen szituációkban van legnagyobb szükségünk erre a képességre. A türelmet a következő szavakkal is értelmezhetnénk:

nyugodt várakozás, kitartó szándék, önuralom és gondosság. Vajon hogyan értelmezhetjük ezeket a bibliában? Ezen meghatározások segítségével szó volt Ábrahám történetéről, továbbá arról, hogy megvan a rendelt ideje mindennek, mert Isten a türelmünk által folyamatosan formál bennünket. Az Istenszolgálat fontosságáról, ebből adódóan pedig arról, hogy a türelmet folyamatosan tanuljuk, leginkább valamilyen nehézség esetén, amikor a dolgok nem az elképzelt terveink szerint alakulnak. A képességről, hogy el tudjuk-e viselni a problémáinkat, szenvedésünket, anélkül, hogy panaszt tennénk rájuk. Az előadás legfontosabb kérdése pedig arra irányult, hogy meglátjuk-e Isten tervét a mi életünkben.

A délután csoportos beszélgetések, teázás és játék keretében telt, majd a nap egymás közti búcsúzással és Nándor köszönetnyilvánításával zárult, aki elmondása szerint *nagyon örült, hogy megszervezhette a találkozót, amelyet – Istenben vetett hitének és türelmének köszönhetően – sikeresnek vélt.*

MAGYARITTABÉ

A Gyermekmisszió bábelőadása

Írta:
Simon Angéla

A Gyermekmisszió munkatársai már jól ismertek bábelőadásairól, melyeket az ünnepek közeledtével adnak elő Vajdaság szerte. December 17-én Magyarittabére látogattak el, ahol a gyermekek karácsonyi történetet láthattak Karácsony a nagyinál címmel. Az előadásra a legkisebbektől a legnagyobbakig, egészen az általános iskola

nyolcadik osztályából is érkeztek, akik jelenlétükkel még gazdagabbá tették az ünnepi időszakot. Az előadást figyelemmel kísérték végig, ezt követően pedig bátran és okosan válaszoltak az azt követő kérdésekre. A karácsonyi üzenetet átadva, az előadók fiataloknak szóló bibliát és édességet ajándékoztak nekik, megdobogtatva ezzel a gyermeki szíveket.

BESZÁMOLÓK

Írta és fényképezte:
Martinek Imre újságíró

Nyelvünk és nemzeti múltunk jeles őrzőinek, jövőnk építőinek ünnepi méltatása

- életképek a Magyar Örökség 107. díjátadó ünnepségéről -

„Hogy magyarok maradjunk az európai emberi közösség építésében, ahhoz a magyarságtudat egyik legfontosabb elemét, a nyelvet, nemzeti kultúránkat és egyéni műveltségünket tükröző szép, tiszta beszédünket őriznünk, és folyamatosan gondoznunk kell. Fontos az, amit mondunk, de nem kevésbé fontos az is, ahogyan mondjuk.”

(részlet dr. Klinghammer István, a Magyar Örökség-díj Bírálóbizottsága elnökének köszöntőjéből)

Jelen esztendő decemberének 16-ik napján tartották meg Budapest IX. kerületében, a Ráday Ház Dísztermében az idei negyedik, illetve a rangos elismerés létrehívásának évétől (1995) számított, sorrendben 107. alkalommal a Magyar Örökség díjátadóját.

Ez a díj, mely egyúttal a nemzeti összetartozás érzését is erősíti, a világ magyarságának Szellemi becsületrendje. A polgárok szabad akaratából létrejött Magyar Örökség és Európa Egyesület civil intézmény – melynek feladata a magyar értékek felmutatása a jelen számára és megőrzése az utókornak. Ezzel a kitüntetéssel több mint negyedszázada a magyarság erkölcsi és szellemi teljesítményét ismeri el.

A legutóbbi díjkiosztón az alábbi személyekre és intézményekre vonatkozó laudációkat hallhattuk: a

Magyar Nemzeti Levéltár; a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház nemzetszolgálat; a 80 éves balatonszárszói Magyar Élet református konferencia szellemi hagyománya; L. Kecskés András és együttesének művészete; a Magyar Kardvívó Iskola hagyománya; a Kassai Kazinczy Napok, valamint Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspökének az erdélyi magyarságért és a református egyházért végzett szolgálata.

A kemény két órába sűrített gála nyitányát a Nemzeti ima hozta, a záróakkordokat pedig a Szózat. Az alkalmi orkesztrációs köretet L. Kecskés András és együttese biztosította, illetve ez utóbbi díjazott egyik laudátora, Petrás Mária népdalénekes készített alkalmi hangszeres-énekhangos köszöntőt.

A Magyar Örökség és Európa Egyesület, valamint a Magyar Örökség-díj fő támogatója az Agrárminisztérium és a Hungarikum Bizottság, kiemelt támogatói pedig Schmitt Pál Magyarország korábbi köztársasági elnöke, valamint Vincze László és Fiai Papírmerítő Műhely voltak. A jövő évre tervezett első, összesített sorrendben 108. díjátadó ünnepség kijelölt dátuma 2024. március 23-a lett.

Fotóink a helyszínen készültek.

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspökének az erdélyi magyarságért és a református egyházért végzett szolgálata

Laudátor: ft. Balog Zoltán református püspök, a MRE Zsinat lelkészi elnöke

Invokáció: *„Kerestem köztük valakit, aki építené a falat, és odaállna a részre színiem elé az országért...”* (Ezékiel 22, 30)

Kató Béla püspök úr, lelki testvérem és barátom épít, és odaállt a részre. Nemcsak falakat épít, hanem várat, közösséget, lelkeket. Oda kellett állnia a részre az országért, azért a népért, amelyiknek országa a határain kívül van, amelyik Budapesten keresztül

figyel Bukarestre. A nép a magyar református nép, az ország Magyarország. De nem csak az. Az Ország, nagybetűvel, az a valóság, amit a teremtő és szabadító Isten Krisztus által nekünk ajándékozik.

A rés a fogyatkozó magyarság, a düledező várfalak, a gyengülő közösség. De a legnagyobb rés köztünk és az Ó Országát nekünk ajándékozó Isten között van. Ebbe a részbe állt bele Kató Béla 44 évvel ezelőtt, amikor a sötét diktatúra idején Romániában a magyar lelkipásztor hivatását választotta. Évtizedekig kellett várnia arra, hogy téglából és habarcsból, és ahol szükséges modern és digitális eszközökkel iskolát, egyetemet, templomot, kastélyt, közösségi tereket építhessen. De a lelkeket előtte, közben és azóta is építi. Mert lélek nélkül hiába az építkezés. S lélek akkor van az építkezésben, ha Isten Lelke azt megáldja. Kató Béla népének vezére felekezeti hovatartozástól függetlenül. Irányt mutat katolikusoknak, reformátusoknak, evangélikusoknak, unitáriusoknak, minden Krisztus-hívő közösségnek, s hangot talál a románság azon képviselőivel is, akik képesek felülemelkedni a kisstílű, hétköznapi tényeresen, meglátva a közös, kelet-közép-európai érdeket. S partnere azoknak a nyugat európai protestánsoknak is, akikből nem vezett még ki teljesen a diktatúrából szabadult keresztyén testvéreik megértése. A népvezér, ha lelkipásztor és püspök, akkor először felfelé figyel. Annak az akarát keresi, akinek a háta mögött is van szeme azokra, akiket Ő, a teremtő Isten rábízott. Az ő megfogalmazásában „*a prófétai*

szolgálat a jövőre nyíló ablak kitérője”. A népvezér, ha pásztor, akkor minden egyes elveszett báránnyal figyel. Akkor a közösség érdekét és a magányos magyar fájalmát együtt látja. Vigasztal, bátorít, épít, védelmez, de ha kell számon is kér. Számonkéri önmagán és azokon, akik szolgatársai, vagy éppen a magyar közélet szereplői, hogy megtettek-e mindent a rájuk bízottakért.

Kató Béla nem szerethető ember, hanem szeretetre méltó. Elsősorban nem azért, amit tesz, hanem azért, aki: Isten szolgája a mi javunkra. Felsorolni mindazt, amit épített, azokat, akiket vigasztalt, bátorított és megvédett, balgató vállalkozás lenne. Hiszen a lényegét úgyis ott tartják számon, ahol az életünk majd végsősoron megméri: Isten trónusa előtt.

A lényeg az, hogy hol a forrása minden nemes és jó cselekedetünknek. Kató Béla életművének forrása az, hogy neve beiratott az Élet könyvébe, Isten tenyerébe. Minden elismerésünk, a Magyar Örökség-díj is, csak válasz arra az isteni döntésre, hogy Ő megáldja azokat, akik Országát építik, s odaállnak a részre, ha kell mások helyett is. S van itt még valaki: Ibolya asszony, a főtiszteletű püspök felesége. Isten különleges ajándékozó szeretete, ha valakinek olyan társat ad, akivel egészségben és betegségben, boldog és boldogtalan állapotában, hűségben maradhatnak egymás mellett.

Isten éltesse őt is a Magyar Örökség-díj átadásán!

„...és meghallgatja te könyörgésedet.”

Invokáció:

„Vesd az Úrra terhedet, és ő gondot visel rád! Nem engedi sohasem, hogy ingadozzon az igaz.”

(Zsolt 55,23)

A budapesti Központi Református Kórus adventi koncertje ezúttal Kodály Zoltán születésnapjára esett. S ha már így lőn, a jeles nap fényében neves zeneszerzőnknek a kereken száz esztendővel ezelőtt komponált zsoltárfeldolgozása is felcsendült.

Nevezetesen a *Psalmus Hungaricus* Kodály-mű, melynek szövegét Kecskeméti Vég(h) Mihály *Könyörgés hamis atyafiakellen, Vigasztalódás Istenben* című, 1561 és 1567 között készült zsoltárfordítása képezi. Ez utóbbi a zsoltárok könyvében szereplő 55. zsoltár (a héber számozásban az 54.) szabad fordítása. A mű, mely egyszerre reflektál a Dávid korabeli eseményekre, a Kecskeméti Vég(h) Mihály protestáns magyar énekszerző idejében (XVI.század) zajló háborúkra, illetve az első világháború elvesztésére és a trianoni békeszerződésre. A *Magyar zsoltár* című Kodály-mű ősbemutatója 1923. november 19-én volt. Helyszínileg Budapesten a Pesti Vigadóban Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 50. évfordulója alkalmából.

A játékonysági célokat szolgáló adventi

koncertet – az adományok ugyanis a kárpátaljai Bencs-falva-Sárosorosi Református Társegyházközség támogatását szolgálják – a Református Közéleti és Kulturális Alapítvány (RKK) szervezte. A Pozsonyi úti Református Hálaadás Templomban a *Központi Református Kórus* (karnagyok: Berkesi Boglárka és Erdélyi Dániel) mellett közreműködött Szotyori Nagy Gábor orgonaművész. Kodály művének tolmácsolásában további támpillérek voltak még a *Műegytemi Szimfonikus Zenekar* (karmester: Erdélyi Dániel), a *Műegytemi Kórus* (karnagy: Vida Györgyi), a Pesterzsébeti Városi Vegyeskar (karnagy: Pálfi Krisztina) és a *Soli Deo Glória Kamarakórus* (karnagy: Temesvári Mónika). Szólót Bartos Barna (tenor) énekelt. Vezényelt: Erdélyi Dániel.

A karácsonyra készítő művek közül Johann Pachelbel Magnificat, illetve John Rutter *Look at the world* című szerzemények voltak hallhatóak.

Igei köszöntést nt. Berkesi Gábor lelkipásztor mondott.

„*Mondd meg nekem, mit dalolsz, megmondom, ki vagy. A bennünk továbbregző dallamok és foszlányaik olyat vallanak felőlünk, amit semmi lélekelemzés nem hoz felszínre.*”

(Kodály Zoltán)

EZEN A NAPON

Írta és fényképezte:
Martinek Imre

December 8-a

Ezen a napon született 1789-ben Pesten Hild József építész, a magyar klasszicista építészet egyik legnagyobb alakja, a reformkori Pest arculatának meghatározója.

(Cegléd, református Nagytemplom – 2023. május 2.)
Hild József 1867. március 6-án hunyt el Pesten. Szinte észrevétlenül távozott abból a városból, melynek külsínén mindörökre rajtahagyta tervezői kézjegyét.

December 10-e

Kiegészítő tanulmányait Nápolyban, Rómában, Firenzében és Milánóban végezte. Itt ismerkedett meg a reneszánsz építészet szerkezeti megoldásaival, az ókeresztény oszlopos-gerendás templomok egyszerűségével. Mindezen jegyek utóbb saját, legismertebbalkotásain(templomokon) is fellelhetőek. Az általa tervezett legtöbb épület mégis inkább világi célokat szolgált. Budapesten például lépteny nyomon találkozhatunk a magánmegbízásokból felépült Hild-bérházakkal. Legjelentősebb művei az 1838-as pesti árvíz pusztításait követően épültek fel. 1844-ben megkapta az építőmesteri címet. A kor legtermékenyebb hazai mestere volt, egyedül Pesten megközelítően 900 tervre kapott engedélyt, és ezeknek tekintélyes része meg is valósult.

Hild életművének meghatározó darabjai közé tartozik az esztergomi bazilika, az egri főszékesegyház, a kunhegyesi, illetve a ceglédi református Nagytemplom*. Az ő elképzelései szerint kezdték el továbbá építeni a budapesti Szent István-bazilikát is. A terveket utóbb azonban Ybl Miklós árajzolta. (külső hivatkozás: [Wikipédia](#))

*ezutóbbi építése 1835-ben kezdődött. 1936. augusztus 6-án, a kupola meggyulladt és leégett. A Benedek Frigyes tervei alapján felújított templomot 1938-ban szentelte fel jelenlegi formájában Ravasz László püspök. (külső hivatkozás: [cegledinagytemplom.hu](#))

Ezen a napon született 1717-ben a Pest vármegyei Alsónémedi nagyközségben Szőnyi Benjámín református lelkész.

Tanulmányait Monoron, Tasson, Kecskeméten és Debrecenben végezte. Teológiát az oderafrankfurti, a leideni, végül az utrechti egyetemen hallgatott. Hódmezővásárhelyre visszatérve (1745-ben) közel fél évszázadon keresztül volt lelkész. A békési egyházmegyének 1758-ban tanácsbírája, 1774-ben esperese lett. Verses imádságait, vallásos elmélkedéseit gyűjteményekbe foglalva adta ki. Szőnyi Benjámín 1794. szeptember 14-én hunyt el Hódmezővásárhelyen.

A tiszteletére állított emléktáblán – az alakját is megformáló dombormű alatt –, az alábbi időtálló felvéset olvasható:

„Nints főb és nagyobb Oskola mint az Isten tereméseitenek világa, mellyben egyaránt vagynak mind á Böltsék, mind a gyermekek és együgyü elméjű emberek, melly arra való, hogy mind egyik mind másik ne henyéljen, hanem tanuljon ebben az Oskolában.”

GONDOLATÉBRESZTŐ

Lelki éhség – Luther és Kálvin

Dr. Szabó Katalin
főmuzeológus

Semmelweis Orvostörténeti Múzeum

A lelki élet fontossága, megnyilvánulási formája koronként – az adott kor paradigmájának megfelelően – változott. Luther és Kálvin korában, a 15-16. században, a reneszánsz életfelfogásból, az egyén középpontba állításának hatására a vallásgyakorlás és a spiritualitás megélés formái mindinkább a személyesen megélt vallásgyakorlás irányába tolódtak el. A reformáció gondolkodói számára a középkor végére jellemző kegyességi irodalom szolgáltatta az alapot. Ez azt jelentette, hogy a vallási gondolkodók figyelme a szenvedő Krisztus felé fordult, az emberélet végességének hangsúlyozása pedig a megbánásra, bűnbánatra ösztönözte az embereket, kiemelve ezzel a megváltás jelentőségét. Az is jellemző volt a korra, hogy a spiritualitás, az elmélkedés, a meditáció egyre inkább kikerült a kolostorok falai közül a mindennapi emberek közé, és ez minőségi változást hozott az ő vallásgyakorlásukban is.

Fazakas Sándor erről így ír: *„A léleknek Istennel való egyesülése, a szeretetben való megismerés által..., Isten lakozást vesz a belső emberben, de megőrzi transzcendens valóságának kimeríthetetlenességét és valóságosságát...”* Mit is jelent mindez? Számomra ez azt jelenti, hogy Isten úgy van jelen bennünk, úgy munkál bennünk, hogy ő nem változik isteni mivoltában, transzcendens, léten túli mivoltában és mi, emberek sem változunk emberi mivoltunkban. *Ebben az „együttélésben” az ember lelkiismeretében bekövetkező emelkedés a kézzelfogható változás.*

Akor maga is igényelte tehát, hogy a Lutherhez és Kálvinhoz hasonló gondolkodók újító szándékkal reformálják meg az egyházat, a Szentírásról való gondolkodást, a vallásgyakorlást, a spirituális életet.

Luther a kolostor falai között indult el a megújító gondolatok útján, de mindinkább foglalkoztatta az a kérdés, hogyan lehet megélni a „hitből való életet” a világban. Arra a következtetésre jutott – nagyon leegyszerűsítve és nagyon lerövidítve –, hogy a mindennapokban is gyakorolva *„Krisztus követésében, s e követésben megélt bűnbánatban, alázatban, engedelmisségben az egyes hívő ember”* közel kerülhet Istenhez. Luther „a lelkiismeret tanítása érdekében” sokat írt, sokkal inkább lelki vezetőként jelent meg ezekben az írásokban, mint az egyház kíméletlen kritikusaként. Célja az volt, hogy az *„Isten előtti alázat és a Krisztusban való részesedés”* a mindennapi ember számára is megélhető valóság legyen.

Kálvin az *Institutio Christianae religionis*, azaz a Keresztyén vallás alapvonalai című, teológiáját összefoglaló művében írja: *„A keresztyének egész életének mintegy a kegyességről való elmélkedésnek kell lennie, mivel a megszentelődésre hívtak el.”* Ennek egyik lépése a hitre jutás, amit Kálvin, mint egy folyamatot képzel el. *„A személyes hitre jutás, a lelki élet és a kegyesség... egy folyamat részeként értelmezhető, és nem köthető egy hirtelen bekövetkező egzisztenciális megrendüléshez vagy azt kiváltó eseményhez”* – írja Fazakas. Ez azt is jelenti, hogy szakadatlan, életfogytig tartó önvizsgálat és elmélkedés nélkül nem juthatunk el a kálvini eredményig. Az önvizsgálat mellett az Istennel való párbeszédnek nemcsak a Szentírás szüntelen tanulmányozása, az elmélkedés lehet az alapja, hanem az Istennel folytatott párbeszéd része – Kálvinnál kifejezetten fontos része – az imádság.

Fazakas tanulmányának elején arról ír, hogy tulajdonképpen a középkor végén a lelki életben bekövetkező vallásos megújulás a sok tekintetben kiüresedett, mennyiségi vallásgyakorlás ellenében építi fel magát. Ebből a szempontból is érdemes mindannyiunknak megvizsgálni magunkat. Vajon a mi mindennapi, esetleg ünnepnapra vallásgyakorlásunk elmélyült-e, hagyunk-e időt magunknak (és az idő a mi korunkban rendkívül szűkös és kimért), hagyunk-e időt magunknak az elmélyülésre, vagy visszacsúsztunk a mennyiségi vallásgyakorlás keretei közé? Kipipáljuk a vasárnapot, a pünkösödöt, az imádságot, vagy hagyunk időt magunknak az átélésre? Érdemes szempont az önvizsgálatra.

Hogy a kiüresedés nem csak egy általam felvetett, megtapasztalt probléma, álljon itt bizonyosságul Fazakas Sándor néhány mondata, aki minden bizonnyal avatott abban és mélyebben átérzi, látja a bajokat: *„De ha mégis jelentkezik – az intézményes vallásgyakorlás kiüresedett formái, és a korunkban újra tapasztalható felfokozott spiritualitásigény között – a lelkiség megújulásának vágya, ha újra fel kívánjuk fedezni, hogy mit jelent ráhagyatkozni az Isten közelségének és jelenlétének bizonyosságára, a szeretet erejére mint a hit megnyilvánulására, valamint a Lélek által feltárt szabadság ízére – nos, ebben jó szolgálatot tehetnek számunkra ma is a reformátorok”.* Olvassuk újra Luthert és Kálvint!

szakata68@gmail.com

Közösség

Harangozó Gyöngyi
diakonissza

Egyik este egy férfi hívott fel, és angol nyelven elmondta, hogy a fiam vele van. Nagyon megijedtem, de gyorsan megnyugodtam, ahogy meghallottam a fiam hangját. Elmondta, hogy a barátjával bezáródtak az iskolába, és nem tudnak kijönni. Sikerült találniuk egy kis ablakot és azon kiabáltak ki a járókelőknek, hogy segítsen valaki... Sokan elmentek az utcán, rájuk néztek, és szenvtelenül tovább folytatták útjukat. Egyetlen ember állt meg, egy orosz férfi, egy idegen... ő odanyújtotta a telefonját és felhívhattak bennünket, majd később még egy szendvicset is vitt nekik. Amikor a férjem megköszönte és szeretne volna meghálálni, semmit nem fogadott el. Nagyon megrendített az eset. Vajon mi lett volna, ha nem jön ez az együttérző férfi... Tudom, hogy Isten küldöttje volt. Hálás vagyok érte! Ugyanakkor elgondolkodtatott, hogy vajon hányan látták a két kiabáló, szükségben lévő fiút, és mégis tovább mentek. Este volt, sötét, gondolhatták, hogy nem viccelődnek. Elszomorít, hogy az emberek mennyire érzéketlenné váltak mások szükségletei iránt. Mindenki rohan, sokan önzővé váltak, saját magukért élnek, és nem érdekli őket a környezet. A közösség úrrá lett az embereken, elfelejtik megkérdezni a másikat, hogy miben segíthetnék neked. Sokan nem veszik észre

a másik ember szomorúságát, pedig csak néhány bátorító szóra van szükség és már gyógyítunk is.

Látogatok egy nénit, aki teljesen tehetetlenül fekszik már hosszú ideje. Nagyon szeretek hozzá menni, közel kerültünk egymáshoz. A minap megkérdeztem tőle, hogy hogy bírja ezt az állapotot. Nagyon meghatott a válasza: „Tudod, Gyöngyikém hány embernek tudok így segíteni? Ahogy meghallgatom őket, tanácsot adok nekik. Keresem az alkalmat, és megragadom a lehetőséget, hogy segítek nekik kijutni a nehézségből” – mondta. Felnézek erre az asszonyra! Nem merül el a saját fájdalmában, kiszolgáltatott voltában, hanem keresi az alkalmat, hogy segítsen másoknak.

Mi milyen emberek vagyunk? Észrevesszük a mellettünk lévő embereket, az utunkba kerülő személyeket, vagy közömbösen elhaladunk mellettük, hisz oly sok „fontos” elintéznivalónk van? Figyeljünk egymásra! Megéri! Örömmel tölt el, ha segíteni tudunk valakinek, akinek szüksége van rá, az emberek egyre magányosabbak. Tapasztaljuk meg, hogy nagyobb öröm adni, mint kapni! A közösség elválaszt másoktól, a szeretet összekovácsol, erőt ad! Legyünk a szeretet emberei!

Református Élet

Kiadja a Szerbiai Református Keresztyén Egyház
Főszerkesztő: Harangozó László lelkipásztor-püspök, Szabadka

24000 Subotica, Somborski put 6

Szerkesztették: Halász Dániel és Halász-Sándor Gyöngyvér

e-mail: reformatusélet@gmail.com, Tel.: 022 /506-508

Lektor: Sándor Panna és Simon Angéla

Számítógépes szerkesztés: Lukács Attila

Minden megjelent írásért a szerző vállalja a felelősséget.

Lapzárta minden hónap 15-én.

Az írások rövidítési és szerkesztési jogát fenntartjuk.

Nyomtatva: Forum-Újvidék

Megjelenik 665 példányban

